

i Folket efter denne Oplysning, og mærkeligt nok, uagtet den ærede Rigsdagsmand ellers er en saa varm Understøtter af enhver Bestræbelse, som gaaer i folkelig Retning, saa mindes jeg ibetmindste aldrig at have hørt fra ham noget eneste Ord, som støttede, om det saa kun var „Grundtanken“ — som vi talte om igaar — i Bestræbelsen for at stifte Højskoler. Jeg haaber nu derfor, at om end ikke den ærede Rigsdagsmand selv skulde komme til Besindelse om, at det, som han i den Henseende arbejder paa, er „grundsalft“, „grundbrangt“ og „grundfeilt“, at saa ibetmindste de, der gjerne lytte til hans Ord, ville komme til Indsæende om, at det virkelig ikke er den Veie, der skal følges, at man i Sandhed ikke tjener Friheden ved paa den Maade at træde op og skabe en kunstig Kløft i Dannelsen, som i Virkeligheden er een, en Kløft, paa hvis ene Side ligger den klassiske Dannelse, „det latinske Væveri“, medens der paa den anden Side af denne uoverskridelige Kløft ligger alt det, der ellers maa kaldes Kundskab og Udvikling for et Folk. Jeg haaber, at man mere og mere vil komme til Overbeviisning om den Sandhed, at begge Sider af den Kløft, som kunstig er skabt og udvides — ikke af dem, der staae hinsides den, men af den ærede Rigsdagsmand og dem, der følge ham — skulle forenes, og at der kun ved deres Forening kan fremgaae virkelig gavnlige Følger for hele den politiske frie Udvikling.

Kirke- og Underviisningsministeren: Under en Forhandling som denne kan jeg ikke Andet end bestandig have for Dje, hvad der til Slutning skal afstemmes over. Dersom det ikke var Tilfældet, at der bagved disse Forhandlinger laa Afstemning over Spørgsmaalet vedrørende Metropolitanstolens Nedlæggelse, da skulde det være mig overordentlig hjært, om Forhandlingerne kunde faae den Gang, som er givet dem, navnlig af den ærede sidste Taler, og om Spørgsmaalet om Metropolitanstolen kunde blive reent horte under denne Forhandling om disse store almindelige Spørgsmaal om den videnskabelige Dannelse og dens Betydning; men det er Ulykken, at naar vi ere færdige med Forhand-

lingen, saa kommer dette Spørgsmaal igjen, og da jeg derfor ikke har det Haab, at det kan drukne og blive borte i denne almindelige Diskussion, er jeg nødt til at vende tilbage dertil. — Jeg skal isvrigt tiltræde Meget af, hvad den ærede sidste Taler paa en saa levende og smukt Maade har udtalt, men der er dog to Ting, hvori jeg ikke kan være enig med ham. Den ene er den, at han skjælnet mellem Diogenes's Visdom og Diogenes's Tønde; thi efter min Opfattelse var netop Diogenes's Visdom i Tønden, og naar den ærede Taler undersøger dette nøiere, vil han finde, at disse to Ting ikke kunne stilles fra hinanden: Tønden — som Symbol paa denne Mands hele Livsopfattelse — og hans Visdom. Det andet Punkt, hvori jeg heller ikke kan være enig med ham, er — siden vi idag med det Samme forhandle Sprogspørgsmaal — hans Benyttelse af Udtrykket et „lige Land“ i Betydning af et Land, hvor der hersker Lighed. De Ord „lige Land“ passe i mange Henseender paa Amerika, blandt Andet i Ordets bogstavelige Forstand, thi de territoriale Inddelinger i Amerika ere gjerne stete efter lige Streger, hvad man jo vil kunne see, naar man tager Kortet over Amerika for sig; men det er jo ikke i den Forstand, at den ærede Rigsdagsmand har taget Ordene; han har dermed meent det Land, hvori der hersker Lighed, men jeg benægter, at han rigtig bruger Ordet i denne overførte Betydning, og man skal navnlig ikke bruge det, naar det kan give Anledning til Misforstaaelse.

For nu at komme tilbage til Metropolitanstolen, skal jeg først bringe den ærede Rigsdagsmand for Holbet Amts 2den Valgkreds (Tscherning) min Tak for to Ting, for det Første, fordi han har indbragt sit Forslag som et særligt Lovforslag og ikke knyttet det til Finantsloven, idet det derved bliver muligt at behandle dette Spørgsmaal med større Frihed, ligesom ogsaa Regjeringen ved dette Lovforslags Behandling eller endog ved dets Vedtagelse ikke vil være udsat for at komme i Forlegenhed, da den fulde og frivillige Afgjørelse jo er forbeholdt Regjeringen, hvilket derimod ikke vilde være Tilfældet, hvis Forslaget var knyttet til Finantsloven.